„UNIVERSUL" IN ARDEAL

AN CHETELE NOASTRE

Cum trebue întărit elementul românesc pe graniţa de Vest

—oxo—

Cazul cu moşia neexpropriată a unui latifundiar ungur din Pustiniş (Banat)

In atenţia d-lui ministru al agriculturii

Delegaţia de plugari din Pustiniş care s'a prezentat prefectului de Timiş-Torontal şi la redacţia „Universul" din Banat

Timişoara, 23 Martie

Pe hotarul apusean, în vecinătate şi cu Ungaria şi cu Iugoslavia, se află comuna Pustiniş, a cărei populaţie de agricultori e 75 la sută românească şi restul maghiari colonizaţi în timpul fostei stăpâniri.

In anul 1924, în urma aplicării convenţiei româno-iugoslave de rectificarea frontierei, această comună a revenit la patria mamă împreună cu moşia unui latifundiar ungur, care avea o întindere de 1943 jugăre şi 335 stânjeni pământ arabil foarte fertil.

Proprietarii acestei moşii erau în acel timp urmaşii lui Zoltan Ienovay, adică surorile Margareta, Therezia, Olga şi Elisabeta Ienovay, iar dreptul de uzufruct viager era stipulat văduvei Elisabeta Ienovay.

In afară de această moşie, susnumitele mai aveau şi moşia „Iorgovan", situată în hotarul comunei Itabe din Iugoslavia, comună învecinată cu satul Pustiniş.

Având până în anul 1924 ambele moşii pe teritoriul iugoslav, văduva Elisabeta Ienovay era cetăţeană iugoslavă.

După delimitarea frontierei din anul 1924, — moşia din hotarul Pustinişului trecând pe teritoriul român, proprietarii şi-au dat seama că va fi expusă legilor reformei agrare.

De aceea, din acest an şi până în 1929 s'a dus de văduva Ienovay şi consorţii o luptă înverşunată pentru a sustrage întreaga moşie dela expropriere.

„OPTANŢI" CU 3 CETAŢENII

In vederea acestui scop, în primul rând au îndus în eroare autorităţile noastre, cari nu cunoşteau situaţia proprietarelor dincolo de frontieră, — şi văd. Elisabeta Ienovay, împreună cu cele patru fiice, care în acel timp erau minore, au fost înscrise ulterior în registrul de naţionalitate al comunei Pustiniş.

Acest îndrăzneţ fals s'a făcut cu complicitatea notarului minoritar al comunei, fals care e consemnat într'un proces verbal dresat mai târziu de consiliul comunal din Pustiniş şi în care se constată, că **„văd. Ienovay Elisabeta şi fiicele sale Olga, Elisabeta, Margareta şi Terezia sunt luate în lista pregătitoare a cetăţeniilor sub poziţia nr. 311, care e însă radiată, ştearsă, tăiat peste poziţia anterioară nr. 304.**

Dealtfel, după cunoştinţa noastră, întreaga familie Ienovay a lipsit în mod efectiv din comuna Pustiniş, cât şi dela conacul moşiei, atât înainte, cât şi în timpul înscrierii în registrul de naţionalitate, aşa, că, nu ne putem explica cum au fost înscrise" — închee constatarea oficială a primăriei din Pustiniş, care a fost adusă şi la cunoştinţă forurilor superioare, când s'a ordonat o anchetă.

Dar ceeace e şi mai interesant şi grav în această sistematică manevră de sustragere dela expropriere, e că, moştenitoarele domeniului Ienovay, deşi aveau cele două cetăţenii: acea iugoslavă şi română, au optat şi pentru cea de a treia: ungară, care de fapt e cea adevărată. Toate cele patru fiice ale lui Ienovay s'au măritat în Ungaria, şi încă după funcţionari de stat, şi astfel au devenit supuse maghiare.

O EXPROPRIERE PARŢIALA

Toate aceste fapte şi falsuri fiind descoperite s'au sesizat forurile competinte, şi în urma unei anchete, s'au început lucrările de expropriere. Locuitorii comunei au jertfit mult, atât materialiceşte cât şi moraliceşte, pentru ca întreaga moşie să fie expropriată.

Puterea de corupţie şi influenţă a şovinistelor proprietare a fost însă mai tare decât jertfa plugarilor români, aşa, că nu s'a aprobat decât o expropriere parţială de 679 jugăre, formându-se loturi de câte 4 jugăre de fiecare locuitor. Această expropriere a devenit definitivă, prin decizia ultimei instanţe, în anul 1929.

Dela această dată restul, care e de altfel cea mai mare parte a moşiei în întindere de 1264 jugăre, a fost exploatat de proprietarele supuse maghiare, care, au, ca, administrator pe ungurul Démko Géza, care, are la fel două cetăţenii: română şi iugoslavă, şi e proprietar a 400 jugăre pământ arabil în comuna Sf. Ioan din Iugoslavia.

Intre timp, administratorul Demko a avut grije să vândă şi astfel să sustragă dela expropriere, peste 800 iugăre, cari, le-a vândut în majoritate locuitorilor unguri din Pustiniş, cari de altfel, sunt cei mai înstăriţi din comună.

STATUL INTERVINE IN AJUTORUL PLUGARILOR ROMANI

Din întreaga moşie au mai rămas nevândute 425 jugăre, pe cari ad-torul Demko, intenţionând să le cumpere pentru sine, a încercat o abilă manevră, care însă n'a reuşit şi a dus la o hotărâre prin care plugarilor români din Pustiniş li se face cuvenita dreptate şi vor fi puşi în posesia pământului ce e al lor din moşi strămoşi.

La 24 Martie 1937, administratorul Demko, în numele proprietarilor moşiei Ienovay, a oferit statului spre a-şi exercita dreptul de preempţiune, 425 jugăre cu preţul de 15 mii lei jugărul, ministerul agriculturii fiind sesizat de d. N. Săvulescu — învăţător şi unul din viguroşii fruntaşi ai comunei Pustiniş, — şi-a exercitat dreptul de preempţiune şi a provocat pe proprietari spre a se prezenta la minister şi să ridice preţul pământului. Proprietarii nu s'au prezentat, fiindcă ei n'au vrut decât să îndeplinească o formă legală, crezând, că, ministerul renunţă la dreptul de preempţiune. Ministerul de agricultură, văzând că, proprietarii moşiei nu se prezintă, a depus preţul pământului în sumă de 6 milioane 389.720 lei la administraţia financiară Timişoara, dispunând totodată avocaturii statului din Timişoara să introducă acţiune în justiţie de intabularе dreptului de proprietate a statului asupra celor 425 jugăre.

Judecătoria Biled, printr'o decizie de seriere, hotărăşte intabularea dreptului de proprietate al Statului. Tribunalul Timiş-Torontal a anulat însă această decizie pentru motivul, că, judecătoria Biled nu era competentă, cuantumul acţiunii fiind mai mare de 50 mii lei.

Această neglijenţă sau act de uşurinţă al avocatului statului a pricinuit multe necazuri plugarilor români din Pustiniş şi se va vedea din cele ce vom expune, că, din această cauză se târăgăneză punerea în posesie a obştenilor.

Dovada acestei condamnabile neglijenţe e însăşi faptul, că, dela 15 Noembrie 1937, de când tribunalul Timiş-Torontal s'a pronunţat, nu s'a introdus o nouă acţiune până azi.

Pe baza hotărîrii luată de ministerul agriculturii pentru cumpărarea celor 425 iugăre, agricultorii români din Pustiniş s'au constituit în obşte şi au şi depus prima rată de 600 mii lei pentru achitarea pământului, care a fost confirmată de minister, direcţia aplicării reformei agrare, încă dela 10 Septembrie 1937.

Pentru a aduna această importantă sumă, aceşti români săraci din Pustiniş şi-au vândut vitele şi chiar scoarţele din pat, crezând, că, vor intra în posesia pământului pe care să înceapă să-l muncească şi să le dea rod.

Această punere în posesie întârzie însă din cauză că administratorul Demko Geza caută, prin tot felul de procedee şi acte de corupţie, să menţină încă în stăpânirea sa cele 425 iugăre, pentru a căror recoltă anul trecut a încasat 1.500.000 lei, fără să dea nimic statului, care e proprietar.

UN CALDUROS APEL LA D. MINISTRU IONESCU-SIŞEŞTI

Cum această tristă şi îngrijorătoare stare de fapte nu poate continua câtuşi de puţin, rugăm călduros pe d. Ionescu-Sişeşti, ministrul agriculturii şi fiu de ţăran, să facă urgentă dreptate plugarilor români din Pustiniş pentru, ca, ei să întoarcă brazdă şi să semene chiar în primăvara aceasta.

Ştim că d. ministru Ionescu-Sişeşti cunoaşte prea bine hărnicia ţăranului bănăţean.

Ţăranii din Pustiniş, pe lângă această calitate, mai sunt şi viguroşi români, care, înconjuraţi de sate minoritare, au rezistat ca o stâncă tuturor suferinţelor impuse de dominaţia străină, păstrându-şi limba şi datinile.

Ei formează 75 la sută din populaţia comunei, în schimb stăpânirea pământului e invers proporţională deoarece ungurii, colonizaţi târziu în 1908, posedă azi 80 la sută din pământul agricol.

E o sfântă datorie de ordin naţional, ca, aceşti români să fie ajutaţi şi moraliceşte şi materialiceşte pentru a fi pioni în graniţele ţării.

S. GHIŢULESCU

Problema ridicării economice a Ţării Oltului

—oxo—

Lipsa de debuşeuri pentru produsele agricole. — Posibilităţi de emancipare economică. — Spre o industrializare agricolă

II

Făgăraş, 24 Martie

Ne-am ocupat într'un reportaj trecut despre aspectul general al Ţării Oltului, arătând în linii mari posibilităţile de ridicare economică a acestei regiuni, de frumos trecut românesc.

Ţinutul Făgăraşului fiind situat la poalele Carpaţilor şi având un trecut, care la toate cotiturile istoriei se împleteşte cu trecutul neamului, era fatal ca sub stăpânirea maghiară să fie lăsat în paragină.

Acest ţinut românesc a fost complet neglijat de fosta stăpânire maghiară. Până în 1908 n'avea nici linie ferată. In acel an, mai mult din consideraţii strategice, militare, s'a construit linia ferată Braşov - Făgăraş - Sibiu, drept linie de rocadă, paralelă cu graniţa, care trecea peste crestele Carpaţilor.

Ţăranii români din acest ţinut nu aveau unde să-şi desfacă produsele, fiind obligaţi să facă orice schimb de mărfuri cu oraşul capitală a judeţului, însă în care se infiltrează minoritarii şi evreii, drept beneficiari ai lipsei de debuşeuri, pentru produsele ţărăneşti.

De acelaş tratament s'a bucurat şi Făgăraşul, care fiind situat între două centre mari, Braşovul şi Sibiul, şi neavând o legătură directă cu vechiul regat, peste munţi, a rămas acelaşi oraş modest, sufocat de cele două centre minoritare.

Urmând politica de izolare şi de părăsire a regiunilor româneşti, înainte de unire n'au luat fiinţă aici nici o industrie sau fabrică, deşi materii prime pentru prelucare erau din belşug.

Nici chiar industrii forestiere nu au fost înfiinţate, pentru ca ţăranii din această regiune curat românească să nu aibă nici o posibilitate de câştig.

Prin o vitalitate extraordinară şi o energie fără seamăn, ţăranul român din ţara Oltului a învins şi aceste piedici şi obstacole puse în cale-i de stăpânirea de eri.

IN LUPTA CU NATURA

Românii din Ţara Oltului şi-au dat seama că nu pot învinge obstacolele din cale, decât căutând să se ridice economiceşte pe aceiaşi treaptă de egalitate cu minoritatea săsească, sprijinită de oficialitatea maghiară.

Astfel parte din ei au plecat în România, parte în Statele-Unite unde au strâns, prin economii, capitalurile necesare economiei lor ţărăneşti.

Se pune astăzi bază unor gospodării, care pot servi de model oricărei regiuni din ţară.

Fiecare oltean reîntors „din ţară" sau din America îşi cumpăra pământuri, îşi organizează gospodărie model.

Datorită acestei energii de care au dat dovadă făgărăşenii, ei au putut să se ridice economiceşte pe aceiaş treaptă cu minoritatea săsească din Ardeal.

SITUAŢIA DE AZI A AGRICULTURII

Judeţul Făgăraş are o poulaţie de 86.461 locuitori repartizaţi pe o suprafaţă de 2432 km², ceeace revine o densitate de 35.6 locuitori la km. p.

Terenul destinat agriculturii în acest judeţ se repartizează pe categorii de proprietăţi şi proprietari astfel:

Un număr de 13.212 agricultori stăpânesc 35.271 ha. în parcele de 0—5 ha; un număr de 4.147 ţărani stăpânesc 29.027 ha. în parcele de 5—10 ha., un număr de 1.456 agricultori stăpânesc 20.087 ha în parcele de 10—50 ha., iar un număr de 3 proprietari stăpânesc 343 ha. în parcele de 50—250 ha.

Problema agriculturii acestei regiuni vom arăta-o într'un reportaj special. Deocamdată vrem să se reţină că dacă în trecut această regiune a fost complet neglijată economiceşte, în cei douăzeci de ani dela unire, oficialitatea a arătat aceiaşi vitregie regiunii istorice a Făgăraşului. In afară de fabrica de explosive dela Făgăraş nu s'a înfiinţat aici nici o industrie sau fabrică.

Cât priveşte apoi valorificarea produselor agricole ţărăneşti, au lipsit aceleaşi mijloace ca şi în trecut, căile de comunicaţie.

Regiunea este bogată în păduri, culmile Carpaţilor fiind îmbrăcate în păduri de brad. Exploatarea acestor păduri, datorită înălţimei şi lipsei de drumuri, se face destul de greu, din care motiv în aceşti munţi se face o exploatare necesitată numai de nevoile locale.

Foarte rar, se exploatează lemn pentru alte regiuni sau pentru fabricile de celuloză sau pentru industria mobilelor. Insă văile acestor munţi, prin poziţia lor geografică, fiind lipsite de curenţi şi bogat şi uşor alimentate de satele din jur, prilejuesc organizarea de adevărate staţiuni climaterice.

LINIA FERATA TREBUE DECLARATA PRINCIPALA

Toată stagnarea economică de azi şi lipsa de debuşeuri pentru produsele agricole ale regiunii se datoreşte faptului că Făgăraşul este legat de vechiul regat prin Braşov spre valea Prahovei şi Sibiu spre Turnu-Roşu printr'o linie ferată secundară. Din acest motiv traficul de mărfuri, cât şi de călători stagnează, iar bogăţiile regiunii nu se pot valorifica. Se impune ca această linie ferată să fie declarată principală, aici spre Alba-Iulia peste Sebeş, scurtându-se călătoria spre Timişoara, Arad cu peste 12 ore.

Chiar din punct de vedere militar, ştiut fiind că Făgăraşul este situat în centrul ţării, se impune ca localitatea să aibă legături rapide şi bune cu celelalte oraşe.

SPRE O INDUSTRIALIZARE AGRICOLA

Va trebui apoi organizată agricultura în aşa fel, încât ţăranii să industrializeze toate produsele gospodăriei lor. Regiunea fiind bogată în bivolite şi vaci, în fiecare comună trebue înfiinţate cooperative de valorificarea laptelui, cari să aibă debuşeuri de plasare în marile centre din ţară.

Cum în regiunea dela poalele munţilor cresc pomi fructiferi, va trebui încurajată această ocupaţie a sătenilor, iar pentru plasarea şi valorificarea acestor produse să se înfiinţeze cooperative.

Ţăranii s'au adaptat uşor acestei treceri dela agricultura patriarhală la creşterea vitelor şi pomilor, dar le-a lipsit încurajarea oficialităţii în posibilităţile de valorificarea acestor produse.

Ţara Oltului, pentru tot trecutul ei istoric, merită să fie încurajată. Bogăţiile ei naturale, energia şi destoinicia ţăranilor din această regiune trebue folosite.

Este singura regiune în care industrializarea nu şi-a făcut apariţia deşi materia primă şi forţa hidraulică este la tot pasul.

Dacă în trecut era o raţiune de stat ca această regiune românească să fie lăsată în paragină, datoria noastră este azi să ajutăm Făgăraşul.

Pentru tot trecutul lui istoric, Făgăraşul lui Radu Negru trebue ajutorat economiceşte.

Oct. Metea

Casă de adăpost pe Valea Pojortei, în munţii Făgăraşului

Furturile se inteţesc la Zărneşti

Altă spargere la magazinul de manufactură „Colan"

Zărneşti, 24 Martie

Am comunicat la timp îndrăzneţul furt de la măcelăria Kraus, din centrul comunei, de unde hoţii au furat o însemnată sumă de bani.

N'a trecut de cât câteva zile, şi altă spargere s'a comis în noaptea de 23, la magazinul de manufactură „Colan".

Hoţii au spart ruleta de oţel dela intrarea prăvăliei cu o ştangă de fier, pătrunzând înăuntru şi au furat stofe, mătăsuri, rufărie şi zefiruri de aproape 150.000 lei, apoi le-au încărcat într'o maşină, dispărând fără urme.

Pentru a se asigura, înainte de începerea operaţiilor, hoţii au spart becul de pe stradă, ce luminează în faţa prăvăliei, operând apoi în voie şi nestingheriţi de nimeni.

De menţionat este faptul că la magazinul „Colan", s'au săvârşit într'un an, nu mai puţin de patru furturi, fără a se putea da de urma hoţilor.

Autorităţile locale au datoria să-şi îndrepte cercetările pe altă pistă, deoarece nu este de ajuns arestarea a doi, trei borfaşi.

Lipsa de pază la Zărneşti este foarte simţită.

Cei câţiva jandarmi nu pot face faţă unei comune cu peste 7000 de locuitori, la care s'au adăogat numeroşi indivizi veniţi din altă parte spre a fi angajaţi la intreprinderile din localitate. Deaceea rugăm pe d. ministru de interne sau să înfiinţeze la Zărneşti un comisariat de poliţie, pentru a se putea asigura avutul cetăţenilor, sau să se mărească numărul jandarmilor.

Tragica moarte a unui soldat

Miercurea Ciuc, 23 Martie

Un groaznic accident de tren s'a întâmplat, astănoapte, în apropiere de staţia locală.

După trecerea trenului personal Braşov-Ciceu, a fost găsit tăiat de tren, între cele două poduri, din dosul cazărmii batalionului 2 pionieri de munte, soldatul Gaspar Ştefan, contingentul 1938, din bat. 2 pionieri de munte din localitate, originar din com. Lăzarea, jud. Ciuc.

Fiind înştiinţate poliţia şi garnizoana, soldatul a fost ridicat şi transportat la spitalul civil. El avea piciorul drept şi mâna dreaptă tăiate precum şi lovituri adânci în cap.

Cu toate ingrijirile date, după 2 ore de chinuri nefericitul a murit.

Se fac cercetări pentru a se stabili dacă este vorba de accident sau sinucidere.

—xxx●xxx—

Sinuciderea din gara Tg.-Mureş

Tg. Mureş, 23 Martie

Marţi noaptea, pe la ora 11, a fost găsit pe linia IV-a, aproape de depozitul de locomotive, decapitat de trenurile de manevră sau de vreo locomotivă de manevră, paznicul ceferist Cornel Cătană, în etate de 35 de ani.

Corpul nefericitului era culcat dealungul între şini, neatins, iar capul retezat, era aruncat dincolo de şine, ceeace pare a arăta că e vorba de o sinucidere.

Autorităţile au început cercetările.

După spusele unor cunoscuţi ai mortului, cauza sinuciderei se datoreşte mizeriei. Cătană fiind incurcat în datorii şi având de întreţinut soţie şi 3 copii.

Instalarea noului revizor şcolar al jud. Sălaj

Zalău, 24 Martie

Ministerul educaţiei naţionale a numit ca şef revizor al judeţului Sălaj, pe d. Petre Popescu sub revizor şcolar de cancelarie. Instalarea s'a făcut fără discursuri şi ceremonie.

Numirea d-lui Popescu Petre ca şef al învăţământului primar din Sălaj, bucură corpul din care face parte, şi a produs o satisfacţie în sufletele celor ce văd în persoana sa potolirea spiritelor şi înălţarea învăţământului naţional românesc.

Prin această numire organele superioare au dat şcoalei depe graniţa de vest, o personalitate de un puternic caracter sufletesc.

D. Petre Popescu este originar din Câmpulung-Muscel, absolvent al şcoalei normale „Carol I". După ce a funcţionat ca director în comuna Camăr, şi institutor la Carei, a fost numit în anul 1932, sub revizor şcolar de cancelarie, unde a funcţionat până la numirea sa în postul de şef revizor. Pentru munca sa pe tărâm şcolar şi extra şcolar a fost răsplătit de ministerul educaţiei naţionale cu „Medalia pentru răsplata muncii".

Datorită spiritului său activ ca subrevizor, a luat naştere „Banca Invăţătorului sălăjan", căreia îi da o organizare solidă; societatea de ajutor reciproc pentru ajutorarea învăţătorilor. A dat şi dă şi în prezent toată contribuţia sa sufletească pentru revista „Şcoala Noastră" organul învăţătorilor din Sălaj.

Prin numirea d-sale în fruntea şcoalei din Sălaj, se pune capăt unui sistem de protecţionism politic, fiecare promovându-se acolo unde îi este meritul de dascăl, şi nu ca agent electoral sau om politic.

Din activitatea despărţământului „Astra" Sibiu

Sibiu, 23 Martie

In zilele de 14 şi 21 Martie s'a ţinut şedinţa de comitet sub preşedinţia d-lui S. Tepos, inspector al învăţământului secundar minoritar, în legătură cu propaganda culturală dela sate.

S'a discutat mai întâi amănunţit raportul prezentat de secţia economică în legătură cu ajutorul pe care-l dă „Astra" pentru ridicarea comunei Boiţa, privitor la pomicultura, cultura zarzavatului şi plantaţiile de cânepă.

In legătură cu creşterea vitelor se vor deplasa în această comună la începutul lunei Aprilie 6 medici veterinari pentru ca să facă o anchetă în ce priveşte creşterea vitelor.

In continuare, s'a luat în discuţie înfiinţarea şcoalei ţărăneşti pentru femei a „Astrei" care se va deschide Duminică, 27 Martie, unde li se vor preda gospodărie, bucătărie şi chestiuni de igienă. Cursul va ţine 2 săptămâni sub direcţia d-lui dr. I. Cosma medic primar judeţean.

—xox—

Din Hunedoara

ARTISTICE.— Marţi, 22 Martie, s'a jucat şi în oraşul nostru, în sala festivă a uzinelor de fier, piesa „Oameni pe un sloiu de ghiaţă" de artiştii teatrului Naţional din Bucureşti în frunte cu d. Ioan Pella. Publicul a rămas pe deplin mulţumit.

— Duminică, 20 Martie, s'a ţinut o frumoasă şezătoare strădierească în comuna Răcăştie, la şcoala primară. S'au reprezentat două piese teatrale, recitări şi coruri. A fost un public numeros. Venitul e destinat pentru „Fondul străjerilor" acestei şcoale.

ŞTIRI DIFERITE

SIGHET

SPARGERE.— Gheorghe Stan lui Grigorie Nacu, de 18 ani, din Săpânţa, a deschis în mai multe rânduri, cu chei potrivite, lacătul dela magazia de ovăz a lui Ioan Pop Iepan, din acea comună, furând o cantitate de 1000 kg. ovăz. O parte l-a transportat în pădure unde tatăl lui era cu caii la lucru, iar altă parte a vândut-o lui Iosif Cia Mandici şi lui Mihail Bilac, din Săpânţa, cu 100 lei sacul.

Plutonierul de jandarmi Suciu Aurel a dresat acte de dare în judecată contra lui Gheorghe Stan.

ACCIDENT MORTAL. — Morarul Mendel Ghenunt, de 37 ani, din Vişeul de Mijloc, care era şi arendaşul morii lui Mendel Cratz din acea comună, voind să scoată o curea ruptă de la transmisiunile morii, a fost prins şi izbit de un zid. După câteva minute, a murit.

CONTRABANDA. — D-nii Alexandru Jipa şi Ioan Panaitescu, funcţionari vamali în Sighet, au prins pe Ghelberman Lipot, originar din Slatina (Cehoslovacia) şi domiciliat în Sighet, cu o mare cantitate de păr de porc, trecut prin contrabandă din Cehoslovacia.

Ghelberman a declarat că părul este al fabricei de perii Saul Farcaş din Sighet.

In cursul cercetărilor, contrabandistul a dispărut.

FAGARAS

O FRUMOASA INIŢIATIVA A CERCULUI ZIARIŞTILOR.— Cercul ziariştilor din localitate a luat frumoasa iniţiativă de a organiza mai multe serbări artistico-culturale.

Astfel, Joi, 7 Aprilie, va da în sala „Transilvania", un festival de muzică. Vor da concursul d-nii prof. Gh. Oprescu (canto), prof. Aurel Ivăşcanu, dr. O. Leschner, dr. G. Preinesberger şi d-na Iaroş (quartet).

In cadrul acestui festival, d. Oct. Metea va vorbi despre presă şi rostul ei în stat, iar d. prof. Şerban Al. Faur va citi din lucrările sale.

Venitul serbării e destinat ajutorării copiilor săraci, de Paşti.

După vacanţa de Paşti, cercul va organiza mai multe serbări în vederea strângerii de fonduri, pentru ridicarea unui bust poetului Mihail Eminescu, în parcul Regina Maria.

FOC — Miercuri dimineaţa, la gospodăria birjarului N. Zamfir, din str. Câmpului, a izbucnit un foc.

A ars o şură şi acoperişul unui grajd, în care erau caii birjarului. De aici flăcările s'au întins asupra bucătăriei de vară a proprietarului Gh. Stănicliu.

Focul a fost stins de pompieri şi de locuitorii din str. Câmpului.

Incendiul a fost provocat de un copil al birjarului, care s'a jucat cu o cutie de chibrituri.

TG.-MUREŞ

NOUILE PREŢURI MAXIMALE. — Primăria oraşului a stabilit următoarele preţuri maximale:

Făina nr. 0, 11 lei kg.; făina nr. 3, 10 lei kg; făina nr. 4, 9.50 lei kg.; făina integrală 9 lei kg.

Pâlnea fabricată din făină nr. 0, adică franzelă, liberă în comerţ; pâlnea fabricată din făină nr. 3 şi 4, 9.50 lei kg.; pâlnea din făină integrală 8 lei kg.

Carnea de văcuţă şi vită calitatea I-a, 24 lei kg.; carnea de vită calitatea II-a (care de fapt nu există în comerţ, ci numai pentru armată) 16 lei kg.; carnea de viţel, până la 2 luni, 32 lei kg.; carnea de porc 30 lei; costiţe de porc 32 lei kg.; slănină de topit 34 lei kg.; osânză 36 lei kg.; untură topită 40 lei kgr.

S'au menţinut, în general, preţurile de pe piaţă, după cum au fost menţinute şi de fosta comisie interimară municipală.

DELA CAMERA DE APEL.— Acum 2 ani, s'a spart biserica ortodoxă din comuna Deleni.

A fost arestat şi dat în judecată făcăul Anton Ştefan, care, deşi a declarat că este nevinovat, a fost condamnat de prima instanţă la 6 luni închisoare.

Condamnatul făcând apel, Curtea în urma lipsei probelor evidente de vinovăţie, l-a achitat pe Anton Ştefan.

UN NOU FEL DE ESCROCHERIE. — De câteva zile, un necunoscut a apărut pe la diferiţi locuitori din oraş, dându-se drept controlor municipal pentru lumina şi instalaţiile electrice.

Pe alocuri, unde a găsit naivi, a aplicat amenzi pe care le-a şi încasat, sub pretextul că se fura curentul electric.

Poliţia anunţă pe cetăţeni că îndată ce îl va prezenta acest escroc, să-l dea pe mâna gardianului.

DEVA

ŞEZATOARE CULTURALA.— Duminică, 20 Martie, ora 5 d. a., s'a ţinut în sala „Casinei naţionale" a 7-a şezătoare organizată de dosp. „Astra" din Deva. In faţa unei asistenţe numeroase, d. prof. Gh. Dănulescu a ţinut o interesantă conferinţă cu proectiuni, intitulată „Din lumea astrelor". Restul programului s'a compus din monoloage comice de d. P. Irinca şi executarea câtorva bucăţi muzicale, la care şi-au dat concursul elevele F. Pascu-lescu, Stelliana Bengliu, Eugenia Schiopu, L. Haneş şi D. M. Borca.

INSTALAREA COMISIEI INTERIMARE A CAMEREI DE COMERŢ. — Sâmbătă la ora 12 dim., s'a făcut în prezenţa d-lui dr. Virgil Olariu, primpreşedintele tribunalului Hunedoara, instalarea comisiei interimare a Camerei de comerţ şi industrie care se compune din d-nii dr. S. Câmpeanu, Dragomir Voişian, ing. Ambruş Valer, Pop Emil, Bejan Valer, Gavrilescu Nicolae, Muntean Dumitru şi Bela Gal. Preşedinte al comisiei a fost ales d. dr. S. Câmpean, iar vice-preşedinte d. Dragomir Voişian.

SĂLIŞTE

ADUNAREA GENERALA A SOC. POMICOLE „MARGINEANA". — Sindicatul pomicol „Mărgineana" din Sălişte a ţinut Duminica trecută adunarea generală în sala de festivităţi a şcoalei primare. A prezidat vice preşedintele sindicatului d. dr. Ioan Cupu, asistat de d. Ioan Dobrătă, secretar.

In cuvântul de deschidere, d. preşedinte arată care este însemnătatea acestei societăţi pomicole în viaţa economică a sa-

[illegible] Camerii de agricultură Sibiu, pentru ajutorul băneşc dat în sumă de 10.000 lei, precum şi d-lui Liviu Roşca, prim pretor, prin concursu cărula s'a putut procura mai multe pompe de stropit pomii.

După încheierea lucrărilor administrative a urmat conferinţa d-lui inginer agronom Şoica, despre: cum să se planteze pomii pentru a realiza o cât mai mare rentabilitate.

ZALĂU

DELA CAMERA DE AGRICULTURA. — In prezenţa d-lui Ioan Lobonţiu, noua conducere a Camerei de agricultură a fost instalată.

Noua comisie interimară se compune din d-nii: preşedinte Augustin Pintea; vice preşedinte Sever Oros; membri: dr. Cornel Pop Carei, Silviu Papariu Bucium, Ion Vancea Surduc, Filip Ioan Santău, Gh. Filip Crişeni, Ioan Rădulescu, directorul serviciului agricol, Traian Iarca medic primar veterinar al judeţului, Aurel Chibileanu, şeful ocolului silvic Zalău.

In comitetul de direcţie au fost numiţi d-nii: Augustin Pintea, Ion Rădulescu şi Traian Iarca.

După constituire s'a depus jurământul în faţa d-lui Ioan Lobonţiu, sub prefectul judeţului.

Imediat după constituire s'a ţinut o şedinţă în care s'a aprobat bugetul Camerei, care a fost fixat la suma de 6.295.130 lei.

INSPECŢIE. — D. consilier Niciu, procuror general pe lângă Curtea de apel Oradea, a inspectat parchetul local, cabinetul de instrucţie şi penitenciarul din localitate.

MOARTE SUBITA. — Solomon Armin, din comuna Ciomarna, suferind de mai multă vreme de inimă, a murit subit.

SATEAN UCIS DE TREN. — Alexandru Ştef., din comuna Ariniş Sălaj, voind să se suie în trenul industrial al societăţii Baltiug în timpul mersului, a fost prins între tampoane şi ucis pe loc.

INCERCARE DE SINUCIDERE. — Tânăra Ileana Rap, din Carelii Mari, a încercat să se sinucidă bând sodă caustică. A fost internată în spital. Motivul e de ordin sentimental.

Micromuseu (Sibiu)

CERC CULTURAL. — Cercurile culturale învăţătoreşti, suspendate până acum, şi-au reluat activitatea.

Duminică, 20 c., cercul cultural învăţătoresc Ludoş, de sub preşedinţia d-lui Dionisie Răulea, directorul şcoalei din Bogatu, s'a întrunit în comuna Presaca.

Inainte de masă, d. Nicolae Băcilă, învăţător din Ludoş, a predat o lecţie de geografie la cl. VI.

A urmat conferinţa d-rei Marioara Cătoi, din Gusu despre „Omul, familia şi patria".

După masă, în cadrul unui frumos şi bogat program, au vorbit d-nii: Aurel Bratu, din Ludoş, despre „Spiritu de jertfă al ostaşului român" şi Ştefan Bălănescu, din Păuca, despre „Unitatea naţională în viaţa poporului român".

AVENTURA UNUI MUNCITOR — Muncitorul Dumitru Voicu, de 58 ani, din Sângătin, ducându-se noaptea acasă, nu se ştie prin ce împrejurare, a căzut într'un loc mocirlos din marginea comunei.

Cu toate strigătele sale n'a fost auzit de nimeni toată noaptea, iar spre ziuă a fost găsit de nişte săteni cari l'au dus acasă, unde după câteva ore a murit.